

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Crèdits	1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Gabriel Ensenyat Pujol gabriel.ensenyat@uib.es	12:00h	13:30h	Dimarts	10/02/2015	24/06/2015	CB-19
	12:00h	13:30h	Dimecres	10/02/2015	24/06/2015	CB-19
	10:00h	11:00h	Dimecres	10/02/2015	24/06/2015	CB-19

Contextualització

L'assignatura "Literatura Catalana del Renaixement, Barroc, Neoclassicisme" és una assignatura de formació bàsica, comuna als estudis de "Llengua i Literatura Catalanes", de tercer curs. Es realitzarà al llarg del primer semestre i tindrà un desenvolupament teòric i pràctic de caràcter general. Els alumnes han de conèixer els autors i les obres més significatius del Renaixement, el Barroc i el Neoclassicisme catalans. La matèria té relació amb altres períodes de la Literatura Catalana, principalment amb el període de l'Edat Mitjana, així com amb altres assignatures d'Història i Cultura catalanes. La incidència d'aquesta assignatura en el futur professional de l'estudiant resta vinculada al seu context formatiu i laboral, sobretot en els casos de dedicació a l'ensenyament o a la promoció cultural. A partir de les pràctiques que es duren a terme durant el curs, els alumnes s'aproximaran als mecanismes bàsics de recerca d'informació en biblioteques i a la xarxa, la interpretació de les dades, i l'exposició oral i escrita dels resultats dels seus treballs.

Requisits

Per poder fer aquesta assignatura cal que els alumnes estiguin disposats a augmentar el seu bagatge de lectures i a implicar-se en l'anàlisi crítica dels textos. És important la seva participació a classe, i també que portin al dia el calendari de lectures que es proposarà a principis de curs.

Essencials

1. Tenir uns coneixements bàsics de la Literatura Catalana Medieval.
2. Tenir la competència plena, oral i escrita, en llengua catalana.

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Recomanables

1. Tenir uns coneixements bàsics de la Literatura Catalana de la Renaixença.
2. Coneixement del context històric, social i cultural del període del Renaixement.
3. Coneixement del context històric, social i cultural del període del Barroc.
4. Coneixement del context històric, social i cultural del període del Neoclassicisme.

Competències

L'alumne haurà d'assolir una sèrie de competències genèriques, i unes altres específiques, que contribuïran a la seva formació com a futur filòleg.

Específiques

- * 1. Capacitat de localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfics i documentals, en bases de dades i recursos d'Internet, i d'emprar aplicacions informàtiques específiques (CE9). 2. Capacitat de trametre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat o no especialitzat (CE10).

Genèriques

- * 1. Capacitat per aprendre i treballar de forma autònoma i en equip (CG2) 2. Capacitat d'autocrítica orientada a la recerca de la qualitat i la millora contínua (CE3) 3. Capacitat de generar noves idees (creativitat) i de dissenyar i gestionar projectes (CG8).

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Aquesta assignatura estudia els períodes del Renaixement, el Barroc i el Neoclassicisme literaris catalans, corresponents als segles XVI, XVII, i XVIII.

Continguts temàtics

Literatura Catalana. Literatura catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme.

Literatura Catalana del Renaixement, Barroc, Neoclassicisme. Autors i obres (ss. XVI-XVII-XVIII)

A. TARDOR MEDIEVAL I INCUBACIÓ DE MODERNITAT

1. El problema de les etiquetes cronològiques: quan acaba l'edat mitjana? Criteris a l'ús.
2. Problemes de cronologia dins l'àmbit cultural i literari: continuïtat o ruptura entre el món medieval i l'humanisme?
3. El cas català:

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

3.1. El debat misogin a propòsit de Jaume Roig i sor Isabel de Villena.

3.2. La "qüestió de l'humanisme" i el primer Renaixement. Bernat Metge i Joan Roís de Corella. La "valenciana prosa" i l'ambient cultural valencià (segles XV- primera meitat del XVI).

3.3. El cas mallorquí (1450-1550). La pervivència de la tradició medieval (s. XVI).

B. LA "DECADÈNCIA"

1. Un nou context polític: monarquia hispànica, segregació territorial i decrets de nova planta.

2. La "Decadència" o el suposat col·lapse literari a partir de 1500. Hipòtesis sobre les seves causes. L'activitat inquisitorial.

C. LA LITERATURA DEL RENAIXEMENT

1. La figura i l'obra de Pere Serafi, pintor i poeta. Influència d'Ausiàs March en la poesia del Renaixement.

2. La figura i l'obra de Joan Pujol.

3. El debat sobre Catalunya i Espanya. Cristòfol Despuig i els *Col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*.

4. La literatura de temàtica històrica al regne de Mallorca: el *Llibre de la benaventurada vinguda, l'Acta de Constantinoble* i altres.

D. LA LITERATURA DEL BARROC

1. El Rector de Vallfogona.

2. Francesc Fontanella.

3. Altres autors i obres. El *Cas raro d'un home anomenat Pere Portes*.

4. Literatura memorialística. Els noticiaris mallorquins.

5. Historiografia: producció historiogràfica en l'àmbit català. L'obra històrica, literària i cultural de Joan Binimelis. Literatura entorn a la Guerra dels Segadors.

6. Obres pseudomedievals: les profecies de Bernat de Mogoda, *La fi del comte d'Urgell* i el *Llibre dels fets d'armes de Catalunya*.

7. Teatre barroc.

8. Lliteratura popular barroca.

9. Literatura rossellonesa i algueresa.

10. L'alta cultura a Mallorca: l'Estudi General Lul·lià.

E. EL NEOCLASSICISME

1. El baró de Maldà.

2. El teatre del segle XVIII. Els entremesos.

3. La polèmica lul·liana a Mallorca al segle XVIII.

4. La il·lustració liberal a Mallorca. Josep de Togores i Sanglada, comte d'Aiamans.

5. El període menorquí de la literatura catalana: Joan Ramis i Antoni Febrer.

6. La producció manuscrita inèdita en l'àmbit català (ss. XVI-XVIII).

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

7. La literatura en castellà a Mallorca (ss. XVI-XVIII).

8. Epíleg: el pas al Romanticisme (s. XIX). Josep M. Quadrado: estudis històrics i literaris.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric a través de classes presencials (temes A, B, C). Els punts D i E, de forma voluntària, poden ser preparats pels alumnes, que hauran de fer un treball sobre un aspecte concret (proposat pel professor a partir dels interessos de l'alumne) i després l'exposaran a classe. Aquest treball substituirà el segon parcial o, si l'alumne ho desitja, podrà fer el segon parcial i el treball servirà per incrementar la nota final, si escau.

Volum de treball

El volum de treball és la suma d'activitats de treball presencial (classes teòriques, seminaris i tallers, classes pràctiques, tutories) i activitats de treball no presencial.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Introduir l'alumne en els coneixements relacionats amb la Literatura Catalana del Renaixement, Barroc, i Neoclassicisme. Per aquesta raó s'exposaran els continguts teòrics de l'assignatura, amb exemples concrets que serveixin per il·lustrar l'exposició. És important que els alumnes participin en les sessions teòriques, plantejant-hi dubtes o resolent qüestions relacionades amb el comentari de text. Es podran seguir correctament les sessions, si els alumnes porten al dia el calendari de lectures.	30
Seminaris i tallers		Grup mitjà (M)	Els alumnes han de participar en un taller organitzat a classe en el qual es treballaran en equip aspectes concrets de l'obra d'algun dels autors del programa.	4
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	Sessions pràctiques individuals o en petits grups a classe on treballarem la resolució de casos concrets, a partir del comentari de text literari. Es demanarà una participació molt activa dels alumnes.	5
Tutories ECTS		Grup mitjà (M)	A les tutories, el professor resoldrà els dubtes particulars dels alumnes sorgits en la realització dels diferents exercicis. S'aniran programant en funció del calendari d'avaluació. El primer dia es farà una tutoria ECTS per explicar l'assignatura, els seus continguts, la metodologia de treball, i els criteris d'avaluació. Hi haurà una segona sessió dedicada a exposar els mecanismes per als diferents treballs. Per últim, una darrera tutoria per resoldre els dubtes finals de l'alumne.	3
Avaluació	Exàmens parcials i global	Grup gran (G)	Es realitzaran dues proves escrites, la mitjana de les quals haurà d'esser d'un 5 com a mínim per aprovar l'assignatura. L'examen serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària, en la part o parts en què hagin obtingut	3

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			una puntuació inferior a 5. Per a les puntuacions parcials inferiors a 4, també serà necessari repetir la prova parcial corresponent, malgrat que la nota mitjana sigui igual o superior a 5. En aquesta prova l'alumne ha d'obtenir una puntuació mínima de 4.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Complement de les classes teòriques	Assolir els coneixements impartits i treballats a l'assignatura. Per això l'alumne haurà de dedicar les hores d'estudi autònom a comprendre els continguts teòrics explicats a classe. L'alumne haurà de preparar individualment o en grup individualment una exposició sobre un aspecte concret de l'assignatura. Durant el curs, els alumnes podran adreçar-se al professora través del correu electrònic, encara que el lliurament de tasques avaluables es farà només en paper.	50
Estudi i treball autònom individual	Exposició oral	Aconseguir que l'alumne sigui capaç de desenvolupar oralment un aspecte concret del programa, ampliant-lo i aportant-hi la seva reflexió personal, sempre tutelat pel professor, que els passarà una llista de temes possibles per treballar.	30
Estudi i treball autònom en grup	Complement de les classes teòriques	Interactuació dels alumnes a partir del treball fet a l'assignatura amb l'objectiu de posar en comú els objectius assolits. Hauran de reunir material i dades per completar la feina, que serà exposada oralment, de manera individual.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

Seminaris i tallers

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Els alumnes han de participar en un taller organitzat a classe en el qual es treballaran en equip aspectes concrets de l'obra d'algun dels autors del programa.
Criteris d'avaluació	Demostració d'una feina aprofundida sobre l'aspecte que s'hagi de treballar. Adequació de l'estructura de l'exposició oral i distribució equitativa de les tasques entre els membres del grup. Ús d'un llenguatge acadèmic adequat a la situació comunicativa. Aquesta activitat es pot substituir per una altra d'alternativa: l'assistència al III Seminari d'Estudis Medievals: Vincles culturals entre els mons nòrdic i mediterrani (segles XIV-XVI).

Percentatge de la qualificació final: 20%

Exàmens parcials i global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzaran dues proves escrites, la mitjana de les quals haurà d'esser d'un 5 com a mínim per aprovar l'assignatura. L'examen serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària, en la part o parts en què hagin obtingut una puntuació inferior a 5. Per a les puntuacions parcials inferiors a 4, també serà necessari repetir la prova parcial corresponent, malgrat que la nota mitjana sigui igual o superior a 5. En aquesta prova l'alumne ha d'obtenir una puntuació mínima de 4.
Criteris d'avaluació	Capacitat de raonament crític i grau de competència a l'hora d'aplicar i d'explicar els conceptes apresos. Grau de competència a l'hora de redactar un text coherent, cohesionat i adequat al que es demana.

Percentatge de la qualificació final: 50%

Exposició oral

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Aconseguir que l'alumne sigui capaç de desenvolupar oralment un aspecte concret del programa, ampliant-lo i aportant-hi la seva reflexió personal, sempre tutelat pel professor, que els passarà una llista de temes possibles per treballar.
Criteris d'avaluació	Capacitat de localitzar, seleccionar i analitzar informació i, sobretot, d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura als casos que es treballin. Adequació de la redacció i la presentació a les "Orientacions metodològiques per a la presentació de treballs acadèmics" de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els alumnes hauran de llegir un dossier de lectures preparades pel professor, que trobaran a la fotocopisteria la primera setmana de curs. En aquesta carpeta, hi haurà una selecció de textos de Roís de Corella, de Pere Serafi, de Cristòfor Despuig, de Francesc Fontanella i de Francesc Vicenç Garcia, així com diversos articles sobre la matèria.

Bibliografia bàsica

Any acadèmic	2014-15
Assignatura	20715 - Literatura Catalana del Renaixement, Barroc i Neoclassicisme
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	B
Idioma	Català

-Escartí, Vicent Josep: "Sobre la prosa y la narrativa en catalán durante el setecientos", *Argus-a*, vol. I, núm 3 (febrer 2012) [Revista electrònica]. -Miralles, Eulàlia (ed.): *Del cinccents al Setcents. Tres-cents anys de literatura catalana*, Barcelona, Vitel·la, 2010. -Rossich, Albert: "La literatura catalana del Renaixement a la Renaixença", *Revista de Catalunya*, núm. 71 (febrer 1993), ps. 125-139. -Rossich, Albert (dir.): *Panorama crític de la literatura catalana. Edat Moderna*, Barcelona, Vicens Vives, 2011. -Valsalobre, Pep: *Literatura catalana moderna II (segles XVII-XVIII)*, Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, 2001. -Valsalobre, Pep/Rossich, Albert: "Literatura catalana moderna", dins Isidor Mari Mayans (coord.), *Introducció a la literatura catalana*, Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya, 1998.

Bibliografia complementària

-Badia, Lola: "Sobre l'Edat Mitjana, el Renaixement, l'Humanisme i la fascinació ideològiques de les etiquetes historiogràfiques" dins *Revista de Catalunya* 8 (maig 1987), pàgs. 143-155. -Barceló, Maria; Ensenyat, Gabriel: *Ferrando Valentí i la seva família*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1996. -Barceló, Maria; Ensenyat, Gabriel: *Els nous horitzons culturals a Mallorca al final de l'edat mitjana*, Palma: Edicions Documenta Balear, 2000. -Barceló, Maria; Ensenyat, Gabriel: *Clergues il·lustrats. Un cercle humanista a l'entorn de la Seu de Mallorca (1450-1550)*, Palma: Publicacions Catedral de Mallorca, 2013. -Butià, J: "De Metge a Petrarca pasando por Boccaccio" dins *Revista de Filologia UNED*, (1993), pàgs. 217-231. -Ensenyat, Gabriel: "Quina acceptació tengué la *Història del Regne de Mallorca* de Joan Binimelis", *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana*, 49(1993), ps. 497-510. Ensenyat, Gabriel: "Pervivències de la tradició medieval en la literatura mallorquina del segle XVI. Primera aproximació" dins *Al tombant de l'edat mitjana. Tradició medieval i cultura humanista. XVIII Jornades d'Estudis Històrics Locals*, Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 2005, ps. 327-338. -Ensenyat, Gabriel: "Cultura clàssica i tardor medieval" dins *L'Antiguitat clàssica i la seva pervivència a les Illes Balears, XXIII Jornades d'Estudis Històrics Locals*, Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 2005, ps. 527-543. -Ensenyat, Gabriel: "Les institucions d'alta cultura: de l'Estudi General Lul·lià a la Universitat Literària" dins *Història de la Ciència a les Illes Balears*, vol. II, Palma: Govern de les Illes Balears, 2006, ps. 17-33. -Fuster, Joan: *Llibres i problemes del Renaixement*, València, Institut de Filologia Valenciana-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989. -Garau, Jaume: *El primer siglo de literatura castellana en Mallorca*, Palma: Institut d'Estudis Baleàrics, 1990. -Molas, Joaquim: Francesc Vicenç Garcia VS Rector de Vallfogona" dins *Serra d'Or* (gener 1976), pàgs. 34-37. -Rico, Francisco: "Caldesa, Carmesina y otras perversas" dins *Primera Cuarentena y Tratado General de Literatura*, Barcelona: El Festín de Esopo, 1982, pàgs. 91-93. Rossich, Albert: *Francesc Vicenç Garcia. Història i mite del Rector de Vallfogona*, Barcelona, Edicions 62, 1987. - Rossich, Albert: "Decadència? Aquesta no és la qüestió", *Serra d'Or*, 529 (gener, 2004), pàgs. 33-35. -Solervicens i Bo, Pep: *Els Països Catalans i Espanya: ser o no ser. Conflictos político-lingüísticos al segle XVI*, València: Tres i Quatre, 1988.

Altres recursos

Programació d'alguna conferència, a partir de d'una novel·la històrica relacionada amb l'època.